Porin kaupungin vesihuoltosuunnitelma

Porin Kaupunki

PORI

SWECO

Muutosluettelo

Versio	Päiväys	Muutoksen kuvaus	Tarkastettu	Hyväksyjä
1.0	18.3.2026	Ensimmäinen luonnos, nykytila ja ennusteet	Armi Tuominen	Armi Tuominen
1.1	10.6.2026	Luonnos loppukokoukseen	Armi Tuominen	Tia Savolainen
1.2	11.6.2026	Lisätty teksti heikommassa asemassa olevien vesihuollon varmistamisesta		Tia Savolainen
1.3	24.6.2026	Dokumentti lausunnoille		Tia Savolainen

Sweco Finland Oy Y-tunnus: 2661738-3
Projekti Porin kaupungin vesihuoltosuunnitelma
Työnumero 25024372
Asiakas Porin kaupunki
Tekijä Anna Rouhiainen, Armi Tuominen, Tia Savolainen
Päiväys 24.6.2026
Dokumenttiviite 25024372_Porin_kaupungin_vesihuoltosuunnitelma.docx

Kannen kuvan credit Photography Lehtinen 2025

Sisältö

1 Johdanto 6
2 Vesihuollon nykytila 7
2.1 Porin vesihuollon järjestäminen ja vesihuoltopalvelut 7
2.1.1 Vesihuoltopalvelut 7
2.1.2 Vesihuoltopalvelujen ulkopuoliset alueet 7
2.1.3 Vesihuoltopalvelujen ulkopuolelle jäävät henkilöt 7
2.1.4 Muut toimijat 7
2.2 Viranomaiset 8
2.2.1 Porin kaupungin vesihuoltotehtävät 8
2.2.2 Vesihuoltolain valvontaviranomaiset 8
2.3 Vesihuoltolaitokset 10
2.3.1 Vesihuollon toiminta-alueet 11
2.3.2 Vesihuoltolaitosten talous 12
2.4 Vedenhankinta ja -jakelu 13
2.5 Jätevesien johtaminen ja -käsittely 14
2.6 Aiemmat vesihuollon suunnitelmat 15
2.7 Vesihuoltolaitosten välinen yhteistyö 15
2.7.1 Porin kaupungin sisäinen yhteistyö 15
2.7.2 Kuntarajat ylittävä yhteistyö 15
2.8 Porin kaupungin huleveden viemäröinnin vastuunjako 16

3 Alueiden käyttö ja vesihuolto 18
3.1 Maankäyttö- ja kaavoitus 18
3.1.1 Maakuntakaava 18
3.1.2 Yleiskaava 19
3.1.3 Asemakaava 20
3.2 Toteutunut yhdyskuntakehitys 20

4 Vesihuollon kehittäminen 22
4.1 Väestönkehitys ja vesimääräennusteet vuoteen 2040 22
4.1.1 Väestöennuste 22
4.1.2 Vedenhankinta- ja jakelu 22
4.1.3 Jätevesien johtaminen ja -käsittely 24
4.2 Vesihuoltolaitosten välinen yhteistyö 26
4.2.1 Porin Veteen yhdistettävien vesihuoltolaitosten yhdistämisen edellytykset 26
4.3 Vesihuollon toiminta-alueet 27
4.4 Vesihuollon palvelutaso 28
4.5 Vesihuollon kehittäminen 29
4.5.1 Kunnan vesihuoltopalvelujen suunnitteilla olevat tuottamistavat ... 29

4.5.2 Kunnan vesihuoltopalvelujen vedenhankinnan ja jätevedenkäsittelyn vaihtoehdot 29
4.5.3 Kunnan vesihuoltopalvelujen yhteistyö muiden kuntien kanssa 29
4.5.4 Vesihuollon rakennemuutos ja toimintavarmat vesihuoltopalvelut 29
4.5.5 Lakisääteiset dokumentit uusien vesihuoltolaitosten osalta 30
4.5.6 Toiminta-alueet 30
4.5.7 Hulevesien hallinnan kehittäminen riskialueilla 30

5 Suunnitelman hyväksyminen ja päivittäminen 31

Liitteet 1 kpl 32

1 Johdanto

Vesihuoltolain muutokset tulivat voimaan 1.1.2026. Vesihuoltolain 5 a §:ssä säädetään vesihuollon kehittämisestä kunnassa. Pykälä asettaa kunnille uuden velvoitteen laatia kunnan vesihuoltosuunnitelma, joka on keskeinen työkalu kunnan vesihuollon järjestämis- ja kehittämisvastuun toteuttamisessa ja seurannassa.

Kunnan vesihuoltosuunnittelu edesauttaa rakennemuutosta, ja se voi toimia neuvottelupohjana tai taustaaineistona esimerkiksi vesihuolto-osuuskuntien yhdistymisissä sekä alueellisen suunnittelun käynnistämisessä.

Vesihuoltolain mukaan kunnan on laadittava vesihuoltosuunnitelma yhdessä alueensa vesihuoltolaitosten, tukkuvesilaitosten sekä muiden kuntien ja keskeisten tahojen kanssa. Kunta hyväksyy suunnitelman, jonka tulee sisältää keskeisiä tietoja kunnan vesihuollosta. Tarkemmat sisältövaatimukset esitetään valtioneuvoston asetuksessa (1173/2025). Porin kaupungin vesihuoltosuunnitelma on laadittu valtioneuvoston asetuksessa säädettyjen sisältövaatimusten mukaisesti.

Suunnitelman laatimiseen osallistuivat Porin kaupungin ja Porin Vesi, liikelaitoksen edustajien lisäksi vesihuoltolain mukaiset vesihuoltolaitokset ja viranomaiset, joita ovat Elinvoimakeskus sekä rin kaupungin terveydensuojelu- ja ympäristönsuojeluviranomaiset. Porin kaupunki on vesihuoltosuunnitelman laatimisen aikana järjestänyt seuraavat yhteistyöpalaverit ja työpajat.

Päivämäärä	Yhteistyökokouksen aihe	Osallistujat
30.1.2026	Aloituskokous, Porin kaupungin vesihuoltosuunnitelman laadinta	Porin kaupunki, Porin Vesi, Sweco Finland Oy
5.2.2026	Vesihuoltolain mukaisten viranomaistehtävien huomiointi hallintosäännössä	Porin kaupunki, Porin kaupungin johtava juristi
6.2.2026	Vesihuoltosuunnitelman aloituskokous Elinvoimakeskuksen kanssa	Porin kaupunki, Porin Vesi, Elinvoimakeskus
13.2.2026	Kaupungin sisäinen yhteistyö ja suunnittelupalaveri	Porin kaupunki: Kaavoitus, ympäristönsuojelu, terveydensuojelu, konsernipalveluiden talous- ja hallintoyksikkö, Porin Vesi
4.3.2026	Työpaja 1: Vesihuoltosuunnitelman laatiminen; alueiden käyttö ja vesihuolto sekä väestö- ja vesimääräennusteet	Porin kaupunki, Sweco Finland Oy
9.3.2026	Vesihuollon yhteistyö ja kehittäminen	Porin kaupunki, Porin Vesi, Kankaanpään kaupunki
9.3.2026	Vesihuoltosuunnitelman infotilaisuus	Porin kaupunki & kaupunginhallitus, Porin Vesi
13.3.2026	Vesihuollon yhteistyö ja kehittäminen	Porin kaupunki, Porin Vesi, Eurajoen kunta
13.3.2026	Vesihuollon yhteistyö ja kehittäminen	Porin kaupunki, Porin Vesi, Ulvilan kaupunki
18.3.2026	Omistajaohjaus, vesihuollon palvelutaso ja yhdistyville vesiosuuskunnille määritettävät yhdistymisen ehdot/kriteerit	Porin kaupunki, Porin Vesi
25.3.2026	Vesihuollon yhteistyö ja kehittäminen	Porin kaupunki, Porin Vesi, Pomarkun kunta
26.3.2026	Työpaja 2: Vesihuoltolaitosten välinen yhteistyö & Asiakasomisteisten vesiosuuskuntien info- ja keskustelutilaisuus	Porin kaupunki, Ympäristönsuojeluviranomainen, Terveydensuojeluviranomainen, Porin Vesi, Sweco Finland Oy
20.4.2026	Vesihuollon yhteistyö- ja kehittämispalaveri	Satakunnan hyvinvointialue, Porin Vesi ja Porin kaupunki
22.4.2026	Vesihuoltosuunnitelmaan liittyvä yhteistyöpalaveri	Porin kaupungin viestintä- ja brändiyksikkö, Porin kaupunki ja Porin Vesi
28.4.2026	Työpaja 3: Vesihuollon toiminta-alueet	Porin kaupunki, Ympäristönsuojeluviranomainen, Terveydensuojeluviranomainen, Porin Vesi, Yhteistyövesihuoltolaitokset, Elinvoimakeskus, Sweco Finland Oy
17.6.2026	Loppukokous, Porin kaupungin vesihuoltosuunnitelman laadinta	Porin kaupunki, Porin Vesi, Sweco Finland Oy

2 Vesihuollon nykytila

Porin kaupungin vesihuollon nykytilan kuvaus perustuu lähtökohtaisesti VEETI-järjestelmästä saataviin julkisiin tunnuslukutietoihin, joita on täydennetty vesihuoltolaitoksilta saaduilla tiedoilla.

2.1 Porin vesihuollon järjestäminen ja vesihuoltopalvelut

Vesihuollon nykytilan kuvauksessa esitetään yhteenveto vesihuollon järjestämisestä ja vesihuoltopalveluista kunnan alueella.

2.1.1 Vesihuoltopalvelut

Porin kaupungissa vesihuoltopalveluja tuottaa yhdeksän vesihuoltolaitosta, jotka on kuvattu tarkemmin kappaleessa 2.3. Vesihuoltopalveluihin kuuluvat vedenhankinta ja -jakelu sekä jätevesien johtaminen ja käsittely. Porin Vesi, liikelaitos vastaa kaikista edellä kuvatuista vesihuollon palveluista. Vesiosuuskunnat tai yhtymät vastaavat pääasiassa vedenjakelusta tai jätevesien johtamisesta.

Lisäksi Porin Vesi, liikelaitos laskuttaa suoraan 24 pienemmän vesihuoltotoimijan liittyjiä. Nämä vesihuoltotoimijat eivät ole vesihuoltolain mukaisia vesihuoltolaitoksia.

2.1.2 Vesihuoltopalvelujen ulkopuoliset alueet

Suurin osa Porin kaupungin asukkaista on keskitetyn vesihuollon piirissä eli vesihuoltolaitokset tuottavat vesihuoltopalvelut asukkaille. On kuitenkin alueita, joilla on kiinteistöjä, jotka eivät ole vesihuoltopalvelujen piirissä. Näiden alueiden osalta vesihuolto on toteutettu kiinteistökohtaisin järjestelmin. Talousvedenhankinnan osalta kiinteistöillä on kiinteistökohtaiset kaivot ja jätevesien käsittelyn osalta kiinteistökohtaiset jätevesienkäsittelyjärjestelmät. Talousvedenhankinta tapahtuu joko rengas- tai porakaivoista. Jätevesien käsittely on toteutettu erilaisilla kiinteistökohtaisilla jätevesijärjestelmillä, kuten sakokaivoilla ja umpisäiliöillä.

2.1.3 Vesihuoltopalvelujen ulkopuolelle jäävät henkilöt

Vesihuolto tulee turvata myös niille henkilöille, jotka eivät kykene hankkimaan vettä, vastaanottamaan ohjeita tai käyttämään tavanomaisia vedenjakelupalveluja omatoimisesti. Erityistä huomiota on kiinnitettävä heikommassa asemassa oleviin henkilöihin, joiden arki, terveydentila, asumisolosuhteet tai palveluriippuvuus lisäävät riskiä jäädä vesihuoltopalveluiden ulkopuolelle. Esimerkkinä tällaisesta ryhmästä ovat kodittomat henkilöt, joilla ei ole käytössään pysyvää majoitusta, veden säilytysmahdollisuutta tai riittävää pääsyä tietoon. Näiden henkilöiden osalta vesihuollon turvaaminen edellyttää selkeää ja saavutettavaa viestintää sekä tiivistä yhteistyötä kaupungin, Satakunnan hyvinvointialueen, vesihuoltolaitosten sekä muiden toimijoiden välillä.

Tavanomaisten vesihuoltopalvelujen ulkopuolelle jäävillä henkilöillä on mahdollisuus käyttää Porin kaupungin uimalaitosten peseytymistiloja alennettuun hintaan. Satakunnan hyvinvointialue tarjoaa sosiaalipalveluita, joiden piiriin kaupunki voi tarvittaessa ohjata alueensa asukkaita.

2.1.4 Muut toimijat

Porin kaupungin alueella toimii teollisuutta, jonka vedenkulutus ja jätevesimäärät ovat merkittäviä. Pääosa teollisuudesta sijaitsee Porin Veden toiminta-alueilla. Tuotantolaitokset ovat siten liikelaitoksen asiakkaita. Osa näistä toimijoista vastaa kuitenkin itse vedenhankinnasta ja tuotannosta sekä jätevesien käsittelystä.

Kaanaankorven teollisuusalueella toimii yhtiö, joka vastaa osittain teollisuuden vedenhankinnasta ja tuottaa teollisuudelle vettä. Yhtiöllä on prosessiveden tuotantolaitos ja tietyntyyppisiä teollisuusjätevesiä käsittelevä jätevedenpuhdistamo.

2.2 Viranomaiset

Porin kaupungin vesihuollon kehittämisestä ja järjestämisestä vastaavana viranomaisena toimii kaupunginhallitus.

2.2.1 Porin kaupungin vesihuoltotehtävät

Uudistuneen vesihuoltolain mukaan Porin kaupungin tulee hallintosäännössään antaa määräykset vesihuoltolain mukaisista tehtävistä vastaavista viranomaisista. Tehtäviä ovat vesihuollon kehittämiseen ja järjestämiseen liittyvät tehtävät, kuten vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun osallistuminen, vesihuolto-omaisuuden omistajuuden säilyttäminen kunnalla sekä kunnan vesihuoltosuunnitelman laatiminen ja sen ajantasaistaminen. Tehtäviin kuuluu myös vesihuollon toiminta-alueiden tarkistaminen vähintään 10 vuoden välein. Kunta voi myös tehdä päätöksen mahdollisen etuosto-oikeuden käyttämisestä kunnan alueella olevan vesihuoltolaitoksen mahdollisessa myyntitilanteessa.

2.2.2 Vesihuoltolain valvontaviranomaiset

Vesihuoltolain valvontaviranomaisina toimivat Elinvoimakeskus sekä Porin kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaiset. Porin kaupungin tulee pyytää valvontaviranomaisilta lausunto Porin kaupungin vesihuoltosuunnitelmasta ennen sen hyväksymistä. Seuraavassa taulukossa (taulukko 1) on esitetty uudistuneen vesihuoltolain mukaisesti valvontaviranomaisten tehtävät.

Taulukko 1: Vesihuoltolain valvontaviranomaisten tehtävät.

Vesihuoltolain mukainen pykälä	Vesihuoltolain mukainen tehtävä	Elinvoimakeskus	Terveydensuojelu-viranomainen	Ympäristönsuojelu-viranomainen
4 a §. Valvontaviranomaisten valvontatehtävät	Vesihuoltolain mukaiset viranomaisen valvontatehtävät	x (yleinen valvontaviranomainen)	x	x
5 § (5.12.2025/1087) Vesihuollon alueellinen yleissuunnittelu	Vesihuollon alueellinen yleissuunnittelu	x (ohjaa)	x (osallistuu tarvittaessa)	x (osallistuu tarvittaessa)
5 a § (5.12.2025/1087) Vesihuollon kehittäminen kunnassa	Kunnan vesihuoltosuunnitelma	x (osallistuu tarvittaessa)	x (osallistuu tarvittaessa)	x (osallistuu tarvittaessa)
5 a § (5.12.2025/1087) Vesihuollon kehittäminen kunnassa	Vesihuollon kehittäminen ja järjestäminen (lausunto vesihuoltosuunnitelmasta)	x	x	x
5, 5 a (aiemmin) 6 § (5.12.2025/1087) Vesihuollon järjestäminen 7 § (5.12.2025/1087) Vesihuoltolaitosten toiminta-alueisiin sisällytettävät alueet	Valvoa kunnan vesihuollon kehittämistä ja järjestämistä koskevia velvoitteita	x		
8 § (5.12.2025/1087) Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksyminen		x (lausunto)		
9 § Vesihuollosta huolehtiminen 9 a § Vesihuoltolaitoksen omaisuudenhallintasuunnitelma 18 § (5.12.2025/1087) Maksujen yleiset perusteet 19 § (5.12.2025/1087) Maksut	Valvoa vesihuoltolaitosten vesihuollosta huolehtimista, omaisuudenhallintaa ja maksutasoa	x		
4 b § (5.12.2025/1087) Kunnan vesihuoltotehtävät	Valvoa kunnan vesihuoltotehtävistä vastaavan viranomaisen määräämistä	x		
4 c § (5.12.2025/1087) Kunnan omistuksen säilyttäminen vesihuollossa	Kunnan omistuksen säilyminen vesihuollossa	x		
15, 15 a ja 15 b §	Valvoa vesihuollon varautumista	**x**		
16, 20 c ja 20 d §	Valvoa laitoksen tiedottamisvelvollisuutta, taloustietojen julkaisemista ja tietojen toimittamista vesihuollon tietojärjestelmään	x		
10 § (5.12.2025/1087) Kiinteistön liittäminen vesihuoltolaitoksen verkostoon 12 § (22.8.2014/681) Liittämiskohdat	Kiinteistön vesihuollon liittämisvelvollisuus			x
17 b § (22.8.2014/681) Kiinteistön liittäminen vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriin	Hulevesien liittämisvelvollisuus			x
11 § (5.12.2025/1087 Liittämisvelvollisuudesta vapauttaminen 17 c § (22.8.2014/681) Hulevesiviemäriin liittämisvelvollisuudesta vapauttaminen	Vesihuollon ja hulevesien liittämisvelvollisuuden vapautushakemusten käsittely			x

2.3 Vesihuoltolaitokset

Porin kaupungissa toimii uudistuneen vesihuoltolain mukaisesti yhdeksän vesihuoltolaitosta, jotka täyttävät vesihuoltolain mukaisen vesihuoltolaitoksen määritelmän. Vesihuoltolaissa esitetyn vesihuoltolaitoksen määritelmän (5.12.2025/1087, 3 §:n 1 momentin 3 kohta) mukaan *vesihuoltolaitoksella tarkoitetaan laitosta, joka huolehtii yhdyskunnan vesihuollosta ja toimittaa talousvettä käytettäväksi vähintään 10 m³/vrk tai 50 henkilön tarpeisiin taikka vastaanottaa jätevettä vähintään 10 m³/vrk tai vähintään 50 henkilöltä.* Seuraavaan taulukkoon (taulukko 2) on koottu uudistuneen vesihuoltolain mukaiset vesihuoltolaitokset.

Taulukko 2. Porin kaupungissa toimivat vesihuoltolaitokset

Vesihuoltolaitoksen nimi	Organisaatiomuoto	Rekisteröity vesiosuuskunta	Vesihuoltolain mukainen vesihuoltolaitos*
Porin Vesi	Kaupungin liikelaitos	-	Kyllä
Ahlaisten Vesiosuuskunta	Osuuskunta	Kyllä	Kyllä
Alus-Niemenkylän vesiosuuskunta	Osuuskunta	Kyllä	Kyllä
Eteläisen Lavian vesiosuuskunta	Osuuskunta	Kyllä	Kyllä
Isoniittu-Riisvilja-Kellahti vesiosuuskunta	Osuuskunta	Kyllä	Kyllä
Lampin-Ylikylän vesiosuuskunta	Osuuskunta	Kyllä	Kyllä
Lassilan-Kairilan vesiosuuskunta	Osuuskunta	Kyllä	Kyllä
Lounaisen Lavian vesiosuuskunta	Osuuskunta	Kyllä	Kyllä
Läntisen Lavian vesiosuuskunta	Osuuskunta	Kyllä	Kyllä

**Toimittaa talousvettä käytettäväksi vähintään 10 m³/vrk tai 50 henkilön tarpeisiin taikka vastaanottaa jätevettä vähintään 10 m³/vrk tai vähintään 50 henkilöltä.*

Porin kaupungissa suurimpana vesihuoltolaitoksena toimii Porin Vesi, joka on Porin kaupungin liikelaitos. Porin Vesi, liikelaitoksen johtajan ja johtokunnan tehtävät ja toimivalta on määritetty Porin kaupungin hallintosäännössä. Porin Vesi, liikelaitoksen toimintasäännössä on yksityiskohtaisia liikelaitoksen päätöksen tekoon liittyviä määräyksiä.

Kaupungissa toimii myös pienempiä vesihuoltotoimijoita, joilla on liittymissopimus suoraan Porin Veden kanssa, ja joiden osakkaita Porin Vesi laskuttaa suoraan. Nämä rinnastetaan ns. kimppajohtoasiakkaisiin. Nämä vesihuoltotoimijat eivät ole uudistuneen vesihuoltolain mukaisia vesihuoltolaitoksia.

Porin Vesi vastaa vedenhankinnasta kantakaupungin alueelle ja naapurikuntiin sekä ostaa talousveden Lavian alueelle Kankaanpään kaupungin vesihuoltolaitokselta. Porin Vesi myy talousvettä asiakkailleen, vesiosuuskuntien liittyjille suoraan, vesiosuuskunnille ja naapurikuntien vesihuoltolaitoksille, joita ovat Eurajoen kunnan vesihuoltolaitos, Pomarkun kunnan vesihuoltolaitos ja Ulvilan kaupungin vesilaitos. Porin kaupungissa toimivien vesihuoltolaitosten toiminnot esitetään seuraavassa taulukossa (taulukko 3). Kaikki taulukossa esitetyt vesiosuuskunnat ostavat talousveden Porin Vedeltä, vesiosuuskunnat eivät myy talousvettä.

Taulukko 3. Porin kaupungissa toimivien vesihuoltolaitosten toiminnot

Vesihuoltolaitoksen nimi	Vesihuoltolaitoksen toiminnot
Porin Vesi	Vedenhankinta ja -jakelu sekä jätevesien käsittely ja johtaminen
Ahlaisten Vesiosuuskunta	Vedenjakelu
Alus-Niemenkylän vesiosuuskunta	Vedenjakelu
Eteläisen Lavian vesiosuuskunta	Vedenjakelu
Isoniittu-Riisvilja-Kellahti vesiosuuskunta	Vedenjakelu
Lampin-Ylikylän vesiosuuskunta	Vedenjakelu ja jätevesien johtaminen
Lassilan-Kairilan vesiosuuskunta	Vedenjakelu
Lounaisen Lavian vesiosuuskunta	Vedenjakelu
Läntisen Lavian vesiosuuskunta	Vedenjakelu

Kunnan omistajapolitiikka vesihuollossa perustuu kaupungin voimassa olevaan omistajapoliittiseen ohjelmaan, jossa määritellään kunnan omistajuuden tavoitteet sekä omistajaohjauksen periaatteet kunnan kokonaan omistamissa tai määräysvallassa olevissa vesihuoltolaitoksissa. Porin Vesi toimii kaupunginhallituksen alaisena liikelaitoksena, ja sen omistajaohjaus toteutetaan osana kaupungin yleistä omistajaohjausjärjestelmää omistajapoliittisen ohjelman mukaisesti. Kaupungin vesihuolto-omaisuuteen kuuluvat lisäksi kokonaan omistetut tai määräysvallassa olevat yhtiöt, kuten Kiinteistö Oy Luotsimäen puhdistamo, joiden osalta omistajaohjauksessa noudatetaan omistajapoliittista ohjelmaa ja vesihuoltolain mukaisia vesihuolto-omaisuuden luovutusta koskevia rajoituksia.

2.3.1 Vesihuollon toiminta-alueet

Kaupunki hyväksyy vesihuoltolaitosten toiminta-alueet. Lavian kunta on yhdistetty Porin kaupunkiin vuoden 2015 alussa. Porin kaupunki on hyväksynyt kaikki seuraavassa taulukossa esitetyt vesihuoltolaitosten toiminta-alueet. Porin kaupungin vesihuoltotoimijat, joille on määritetty vesihuoltolaitoksen toiminta-alue, esitetään seuraavassa taulukossa (taulukko 4).

Taulukko 4. Porin kaupungissa toimivien vesihuoltotoimijoiden toiminta-alueet

Vesihuoltolaitoksen nimi	Toiminta-alue	Toiminta-alueen hyväksyminen	Uudistuneen vesihuolto-lainsäädännön mukainen vesihuoltolaitos
Porin Vesi	Vesijohto ja jätevesi	KH 5.6.2017, 428 §	Kyllä
Flotan vesiosuuskunta	Vesijohto	KH 23.5.2011, 497 §	Ei**
Isoniittu-Riisvilja-Kellahti vesiosuuskunta	Vesijohto	KH 23.5.2011, 498 §	Kyllä
Kyläsaaren jätevesiosuuskunta	Jätevesi	KH 23.5.2011, 499 §	Ei**
Lassilan-Kairilan vesiosuuskunta	Vesijohto*	KH 23.5.2011, 500 §	Kyllä
Lounaisen Lavian vesiosuuskunta	Vesijohto	KH 23.4.2018, 215 §	Kyllä

**Toiminta-aluerajausta ei ole esitetty kartalla. Toiminta-alueesta on päätetty kartan mukaisesti, jossa on esitetty verkosto ja merkintä: vesiosuuskunnan toiminta-alue on 100 m vesijohdon molemmin puolin.*

***Uudistuneen vesihuoltolain määritelmän mukaan eivät ole vesihuoltolaitoksia.*

Taulukossa 4 on esitetty aiemman vesihuoltolain määritelmän mukaiset vesihuoltolaitokset, joiden perusteena on kunnassa hyväksytty toiminta-alue sekä uudistuneen vesihuoltolain määritelmän mukaiset vesihuoltolaitokset.

Aiemman vesihuoltolain mukaiset vesihuoltolaitokset, jotka eivät ole enää uudistuneen vesihuoltolain määritelmän mukaisia vesihuoltolaitoksia ovat Flotan vesiosuuskunta ja Kyläsaaren jätevesiosuuskunta. Vesiosuuskunnat eivät ole vesihuoltolain uuden määritelmän mukaisia vesihuoltolaitoksia, koska asiakkaiden liittymä- ja käyttösopimukset on tehty suoraan Porin Veden kanssa. Näiden osalta noudatetaan vesihuoltolain vanhoja säädöksiä, kunnes kaupunki tekee uuden päätöksen toiminta-alueesta. Päätös voi siis olla myös kielteinen. Mikäli toiminta-alue näille jatkossa määritellään, noudatetaan niihin päätöksen jälkeen vesihuoltolain uudistettuja säädöksiä.

Jatkossa toiminta-alue voi olla vain sellaisilla toimijoilla, joilla on y-tunnus.

2.3.2 Vesihuoltolaitosten talous

Porin kaupungissa toimivien vesihuoltolaitosten talouden tunnusluvut poikkeavat toisistaan muun muassa laitosten volyymien sekä vesihuoltolaitosten toimintojen vuoksi. Porin Vesi on suurin vesihuoltolaitos, jonka vuotuinen liikevaihto on noin 22 milj. €. Toiminta-alueellisilla vesiosuuskunnilla vuosittainen liikevaihto vaihtelee 4 000–25 000 €:n välillä.

Vähäisen liiketoiminnan harjoittajan ei tarvitse rekisteröityä arvonlisäverovelvollisten rekisteriin. Liikevaihdon suuruus määrittää vähäisen liiketoiminnan. Liiketoimintaa pidetään vähäisenä, jos yrityksen liikevaihto on kuluvan ja edellisen kalenterivuoden aikana enintään 20 000 euroa. Alueella on yhteensä 11 talousvettä toimittavaa rekisteröityä vesiosuuskuntaa, jotka ovat arvonlisäverovelvollisia.

Seuraavassa taulukossa (taulukko 5) esitetään Porin kaupungissa toimivien vesihuoltolaitosten taloudelliset luvut, niiltä osin, kun tiedot ovat olleet saatavilla. Vesiosuuskuntien taloudelliset tiedot perustuvat julkisen VEETI-tietojärjestelmän vuoden 2024 lukuihin. Porin Veden luvut ovat vuodelta 2025. VEETI on Suomen ympäristöhallinnon ylläpitämä Vesihuollon tietojärjestelmä, johon kerätään ja tallennetaan keskeiset tiedot ja tunnusluvut maan kaikista vesihuoltolaitoksista.

Taulukko 5. Porin kaupungissa toimivien vesihuoltolaitosten talouden tunnusluvut

Vesihuoltolaitos	Organisaation liikevaihto vesihuollon osalta (€/vuosi)	Henkilöstökulut	Poistot	Muut käyttökustannukset	Rahoituskulut	Tilikauden ylijäämä (alijäämä) (€/vuosi)
Porin Vesi	22 917 384	3 823 498	4 721 596	8 860 640	2 629 525	3 464 011
Isoniittu-Riisvilja-Kellahti vesiosuuskunta	25 577	-	5 516	1 451	-	52
Lassilan-Kairilan vesiosuuskunta	44 028	1 415	6 914	41 287	-	(5 577)
Lounaisen Lavian vesiosuuskunta	12 882	1 155	4 187	9 180	-	

Kunnan omistajatuloutus tarkoittaa niitä rahavirtoja, joita kunta omistajana saa kunnan vesihuoltolaitokselta. Kyse on käytännössä siitä, miten liikelaitoksen tuottamaa ylijäämää voidaan siirtää kunnan talouteen. Omistajatuloutuksen tavoitteena ei ole voiton maksimointi, vaan tasapainoinen taloudenpito ja vesihuollon pitkäjänteinen kehittäminen. Vesihuoltolain mukaan maksuihin saa sisältyä enintään kohtuullinen tuotto pääomalle. Vuonna 2024 Porin Veden kaupungille maksama peruspääoman korko oli n 2,6 Milj.€, joka on noin 6 %:ia peruspääomasta (44 Milj.€).

Vesiosuuskunta voi tehdä omistajatuloutusta, mutta vain tietyin ehdoin ja huomattavasti rajatummin kuin tavallinen osuuskunta. Käytännössä omistajatuloutus on mahdollista vain, jos se on osuuskunnan säännöissä sallittu, toiminta on taloudellisesti ylijäämäistä, tuloutus ei vaaranna vesihuoltolain mukaista velvollisuutta turvata kohtuuhintaiset ja luotettavat palvelut ja tuloutus ei johda piilokorotuksiin vesimaksuissa tai muihin ristiriitoihin vesihuoltolainsäädännön kanssa. Taulukossa 5 esitetyt vesiosuuskunnat eivät ole tehneet vuoden 2024 tietojen mukaan omistajatuloutusta.

Taulukossa 5 esitetyistä vesihuoltolaitoksista Lassilan-Kairilan vesiosuuskunnan liittyjämäärä on alle 500, jolloin se sijoittuu luokan 1 mukaisiin vesihuoltolaitoksiin (Hyvän vesihuollon kriteerien mukainen luokitus[1]). Vesihuoltolaitokset ja niiden liittyjämäärät on esitetty taulukossa 6. Näiden pienempien vesiosuuskuntien liittyjämäärät ovat usein pieniä, jolloin liittyjiä on vähemmän maksamassa vesihuoltopalveluista. Taulukon mukaan Lassilan-Kairilan vesiosuuskunta tekee myös alijäämää, joka kertoo siitä, ettei vesihuoltolaitoksen taloudelliset toimintaedellytykset ole kovin hyvät. Verkostojen saneeraukset tulevat myös todennäköisesti pian eteen, jolloin vesihuoltolaitoksen maksuja tulee entisestään korottaa, jotta tilanne ei taloudellisesti heikkene. Uudistunut vesihuoltolaki tuo myös uusia velvoitteita, kuten vesihuoltolaitoksen omaisuudenhallintasuunnitelman, varautumissuunnitelman laatimisen/päivittämisen.

2.4 Vedenhankinta ja -jakelu

Porin kaupungin alueelle tuotetun talousvedenhankinta perustuu Porin Veden vedenhankintaan. Porin Vesi johtaa talousveden alueen vesiosuuskunnille sekä naapurikuntiin.

Porin kantakaupungin alueella Porin Vesi toimii tukkuvesilaitoksena Isoniittu-Riisvilja-Kellahti-vesiosuuskunnalle, Ahlaisten vesiosuuskunnalle ja Lampin-Ylikylän vesiosuuskunnalle. Kankaanpään kaupungin vesihuoltolaitos toimii tukkuvesilaitoksena Lassilan-Kairilan vesiosuuskunnalle. Porin Vesi myy kantakaupungin alueella talousveden suoraan muiden vesiosuuskuntien liittyjille (kuluttajille). Lavian alueella Porin Vesi myy talousveden tukkuvetenä vesiosuuskunnille, pois lukien Lassilan-Kairilan vesiosuuskunta.

[1] Hyvän vesihuollon kriteerit- päivitys 2026Vesilaitosyhdistyksen monistesarja nro 91. https://www.vesilaitosyhdistys.fi/site/assets/files/12034/hyvan_vesihuollon_kriteerit_paivitys_2026.pdf

Seuraavassa taulukossa (taulukko 6) esitetään Porin kaupungissa toimivien vesihuoltolaitosten vesijohtoverkoston pituus, vesijohtoverkostoon liittyneiden asukkaiden määrä sekä verkostoon pumpatun talousveden määrä.

Taulukko 6. Porin kaupungissa toimivien vesihuoltolaitosten vesijohtoverkoston pituus, liittyjämäärä sekä verkostoon pumpattu vesi

Vesihuoltolaitos	Vesijohtoverkoston pituus (km)	Liittyjämäärä (asukasta)	Verkostoon pumpattu talousvesimäärä (m^3/a)
Porin Vesi	923	82 200	5 380 000*
Ahlaisten vesiosuuskunta			
Alus-Niemenkylän vesiosuuskunta		170	
Eteläisen Lavian vesiosuuskunta		350	
Isoniittu-Riisvilja-Kellahti vesiosuuskunta	44	849	13 300
Lampin-Ylikylän vesiosuuskunta	26	307	33 160
Lassilan-Kairilan vesiosuuskunta	41	121	6 620
Lounaisen Lavian vesiosuuskunta		650	

**Sisältää vesiosuuskunnille johdetun talousveden*

Teollisuuden vedenhankintaa ja -tuotantoa on myös yksityisen tuottamana kaupungissa.

2.5 Jätevesien johtaminen ja -käsittely

Porin ja Pomarkun alueiden sekä Eurajoen kunnan Luvian alueen jätevedet käsitellään Luotsinmäen keskuspuhdistamolla. Myös Jokilaakson Ympäristö Oy (Ulvila, Nakkila, Euran Kiukainen, Harjavalta ja Nakkilassa toimiva Suominen Kuitukankaat Oy) johtaa jätevedet Luotsinmäen keskuspuhdistamolle. Lisäksi käytössä on Reposaaren jätevedenpuhdistamo, jonka ympäristölupa on voimassa vuoden 2028 loppuun saakka. Tämän jälkeen jätevedet johdetaan Luotsinmäen keskuspuhdistamolle. Lavialla on oma jätevedenpuhdistamo.

Seuraavassa taulukossa (taulukko 7) esitetään Porin kaupungissa toimivien vesihuoltolaitosten jätevesiviemäriverkoston pituus, jätevesiviemäriverkostoon liittyneiden asukkaiden määrä sekä käsittelyyn johdettu jätevesimäärä.

Taulukko 7. Porin kaupungissa toimivien vesihuoltolaitosten jätevesiviemäriverkoston pituus, liittyjämäärä sekä käsiteltäväksi johdettu jätevesimäärä.

Vesihuoltolaitos	Jätevesiviemäriverkoston pituus (km)	Liittyjämäärä (asukasta)	Käsiteltäväksi johdettu jätevesimäärä (m^3/a)
Porin Vesi	672	76 800	12 370 000
Lampin-Ylikylän vesiosuuskunta			

2.6 Aiemmat vesihuollon suunnitelmat

Porin alueelle on laadittu useampia alueellisia vesihuollon kehittämiseen liittyviä suunnitelmia, joita ovat:

- Porin seudun vesihuoltoyhteistyön tiivistäminen, tiivistelmä, Kiuru & Rautiainen Oy, 30.5.2008
- Kokemäenjokilaakson alueellinen vedenhankinnan kehittämissuunnitelma 19.1.2021
- Järilänvuoren tekopohjavesilaitoksen esisuunnitelma 2024, josta Porin kaupunki on antanut lausunnon. Lausunnossaan kaupunki on kertonut jättäytyvänsä pois hankkeesta.

Vuonna 2008 laaditussa Porin seudun vesihuoltoyhteistyön tiivistämisselvityksessä on tarkasteltu vesihuoltolaitosten välistä yhdistymistä ja yhteistyötä. Porin Veteen on tämän jälkeen yhdistynyt joitain vesi- ja jätevesiosuuskuntia.

Kokemäenjokilaakson alueellisen vedenhankinnan kehittämissuunnitelma valmistui vuonna 2021. Suunnitelmassa esitettiin useamman kunnan yhteistä Järilänvuoren tekopohjavesilaitosta. Tämän perusteella suunnittelua jatkettiin ja vuonna 2024 laadittiin Järilänvuoren tekopohjavesilaitoksen esisuunnitelma. Tämän jälkeen Pori jättäytyi yhteisestä tekopohjavesilaitoshankkeesta pois, koska Porilla on riittävät omat vesivarat.

Porissa vesihuoltoa kehitetään yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti. Hankkeita aikataulutetaan vuosittaisen kaavoituskatsauksen laatimisen ja käsittelyn yhteydessä. Kaavoituskatsauksessa selostetaan vireillä olevat ja lähivuosina vireille tulevat merkittävät kaavahankkeet sekä sellaiset kaavoitukseen liittyvät päätökset ja toimet, joilla on välitöntä vaikutusta kaavoituksen lähtökohtiin ja tavoitteisiin. Porin kaavoituskatsaus on samalla kaupungin lähivuosien kaavoitusohjelma, johon vesihuollon tarpeet linkitetään.

2.7 Vesihuoltolaitosten välinen yhteistyö

2.7.1 Porin kaupungin sisäinen yhteistyö

Porin Vesi vastaa Porin kaupungin alueen vedenhankinnasta ja jakelusta alueensa vesiosuuskunnille. Porin Vesi vastaa Porin kaupungin alueen jätevesien käsittelystä. Lisäksi Porin Vesi vastaanottaa Porissa toimivien vesiosuuskuntien jätevedet.

2.7.2 Kuntarajat ylittävä yhteistyö

Porin Vesi on järjestänyt vesihuollon yhteistyön sopimusperusteisesti. Porin Vesi myy talousvettä naapurikuntiin ja vastaanottaa naapurikuntien jätevesiä.

Porin Vesi myy talousvettä Ulvilaan ja Eurajoen Luvialle ja vastaanottaa Pomarkun, Jokilaakson Ympäristö Oy:n (Ulvilasta, Nakkilasta, Harjavallasta ja Euran Kiukaisista) sekä Eurajoen Luvian jätevesiä.

Näiden lisäksi Porin Vesi ostaa vettä Porin kaupungin länsipuolella sijaitsevalle Lavian alueelle. Normaalioloissa talousvesi ostetaan Kankaanpään kaupungin vesihuoltolaitokselta ja tarvittaessa varavettä voidaan ostaa Sastamalan Vesi liikelaitokselta. Porin Vesi tarvittaessa myös myy varavettä Pomarkkuun.

Vedentoimitukseen, jätevesienjohtamiseen sekä yhdysvesijohtojen rakentamiseen liittyvät sopimukset on laadittu vuosina 1999–2023. Seuraavassa esitetään tarkempi kuvaus sopimuksista:

Porin Vesi ostaa talousvettä Kankaanpään kaupungin vesihuoltolaitokselta Laviaan:
Sopimus Veden toimittamisesta 3.5.2021
Porin Vesi ostaa tarvittaessa varavettä Laviaan Sastamalan Vesi liikelaitokselta:
Veden yhteishankintasopimus 2.12.1999
Porin Vesi myy talousvettä Ulvilaan
Sopimus talousveden myynnistä 20.9.2007,
Sopimus uuden yhdysvesijohdon rakentamisesta 15.3.2022
Porin Vesi myy talousvettä Eurajoen Luvialle
Sopimus talousveden myynnistä 20.2.2003,
Sopimus uuden yhdysvesijohdon rakentamisesta 15.3.2022
Porin Vesi myy varavettä Pomarkun kunnalle
Sopimus 18.3.2022
Porin Vesi ottaa vastaan ja puhdistaa Pomarkun kunnan jätevedet
Sopimus 18.3.2022
Porin Vesi ottaa vastaan ja puhdistaa Jokilaakson ympäristö Oy:n kunnan johtamat jätevedet Ulvilasta, Nakkilasta, Harjavallasta ja Euran Kiukaisista
Sopimus 3.4.2023
Porin Vesi ottaa vastaan ja puhdistaa jätevedet Eurajoen kunnan Luvialta
Sopimus 11.8.2023

Porin kaupunki on yhdessä Porin Veden ja naapurikuntien vesihuoltolaitosten kanssa käynyt yhteistyöpalavereja keväällä 2026, joissa on käsitelty kuntien välistä vesihuoltoon liittyvää yhteistoimintaa ja laitosten välisiä vedentoimitus- ja jätevesien johtamissopimuksia sekä yhteistyön lisäämistä mm. varautumisasioissa. Sopimusten osalta ei nähty välittömiä muutostarpeita. Porin toimittaman talousveden laatu on ollut hyvä ja jäteveden puhdistus korkeatasoista. Lisäksi palavereissa keskusteltiin vesihuoltolaitosten välisestä yhteistyöstä häiriötilanteissa, varautumiseen liittyvistä hankinnoista ja toimintatavoista. Kaikista keskusteluista laadittiin muistiot.

Ulvilan vesilaitoksen saneeraus 2026–2027 tulee kasvattamaan hetkellisesti Porin Vedeltä ostettavan talousveden määrää.

2.8 Porin kaupungin huleveden viemäröinnin vastuunjako

Porin kaupunki ja Porin Vesi, liikelaitos ovat sopineet 2.3.2016, että Porin Vesi huolehtii huleveden viemäröinnistä erikseen sopimuksessa määritetyn alueen mukaisesti. Porin Veden huleveden viemäröinnin alueet esitetään Porin kaupungin www-sivuilla. Porin Vesi laskuttaa hulevesiliittyjiltään yksityisoikeudellista hulevesimaksua.

Porin kaupungin tekninen toimiala huolehtii asemakaava-alueiden avo-ojista, pois lukien tonttien rajaojat, sekä katualueella ritiläkaivoista ja niiden laskuputkista huleveden runkoverkostoon. Porin Vesi vastaa huleveden runkoverkostosta. Porin kaupunki ei peri asiakkailta julkisoikeudellista hulevesimaksua.

Ilmastonmuutoksen myötä tulva- ja hulevesitulvariskit kasvavat. Tulvakeskus ylläpitää tulvakarttapalvelua vesi.fi-karttapalvelun yhteydessä. Palvelussa julkaistaan ELY-keskusten laatimat tulvavaara- ja tulvariskikartat merkittäviltä tulvariskialueilta. Tulvakartoilta voi tarkastella, mitkä alueet ovat tulvavaarassa eri suuruisten tulvien aikana.

Tulvakarttapalvelun asiantuntijanäkymän mukaan Porin keskusta-alueet Kokemäenjoen molemmin puolin (Herralahti, Lukkarinsanta sekä Isojoenranta, Murtosenkulma, Isosanta, Toejoki, Pormestarinluoto, Hyvelänviikki, Lotskeri) sijoittuvat harvinaisen tulvan toistuvuuden mukaan tulva-alueelle. Tulvakarttapalvelun perusnäkymän mukaan alueet sijoittuvat tulvasuojeltuun alueeseen myös harvinaisella tulvalla. Kokemäenjoen melko yleiset tulvat sijoittuvat asumattomille alueille lähemmäksi merta.

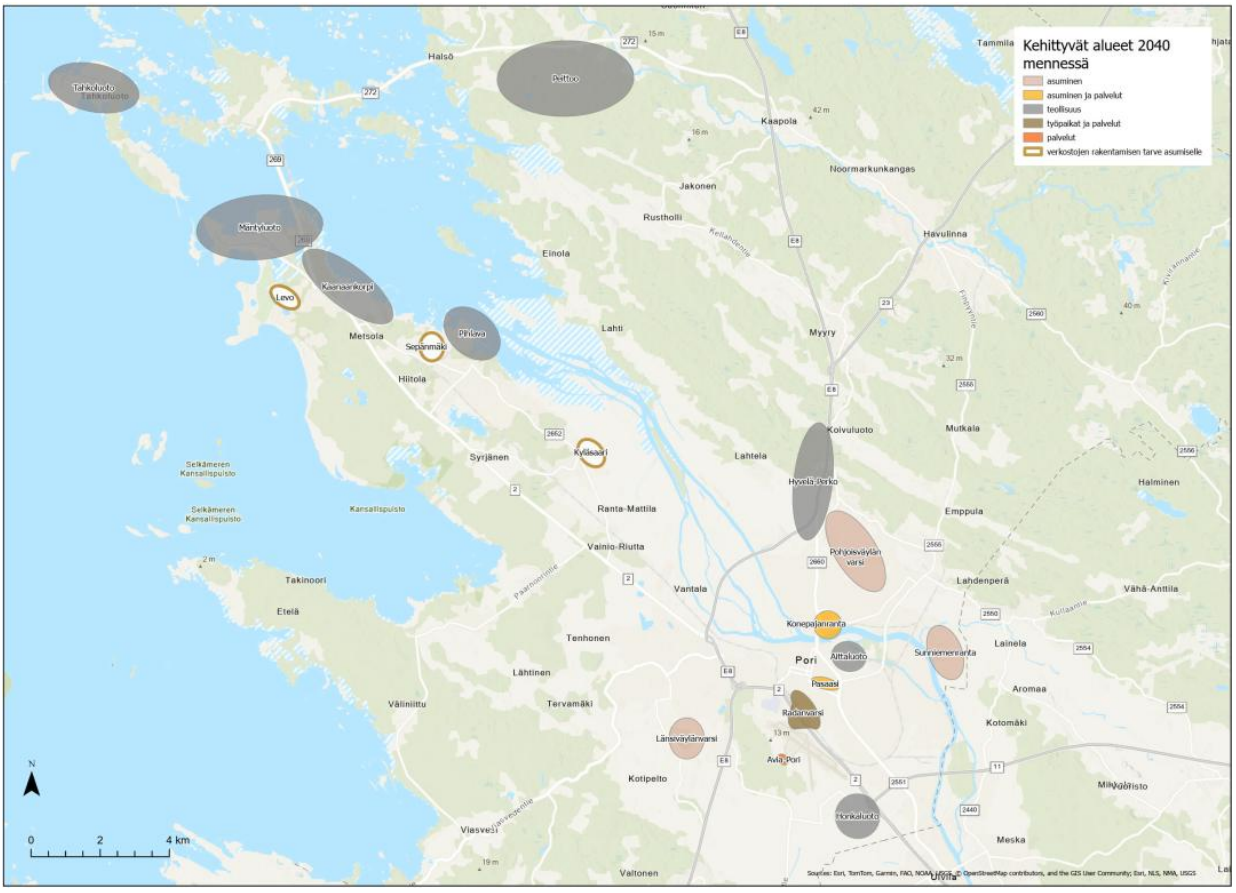
Tulvakeskus on julkaissut myös yleispiirteisen hulevesitulvakartan, joka kuvaa taajamien mahdolliset hulevesitulvavaara-alueet kahdella eri sadetapahtumalla. Porin hulevesitulvavaara-alueet sijoittuvat kartta-aineiston mukaan Porin keskusta-alueilla mm. Sampola-Herralahti-Aittaluoto välille, Tikkulaan sekä näiden lisäksi useimmille tieosuuksille ja rakennetuille alueille eri puolella Porin asemakaavoitettua aluetta.

3 Alueiden käyttö ja vesihuolto

Vesihuoltolain mukaan kunnan vesihuoltosuunnitelmassa tulee ottaa huomioon vesihuollon alueellinen yleissuunnittelu, alueidenkäytön suunnittelu ja toteutunut yhdyskuntakehitys. Kunnan vesihuoltosuunnitelma on keskeinen väline kunnan vesihuollon suunnittelun ja alueidenkäytön suunnittelun yhteensovittamisessa.

Porin kaupungin maankäytön kehittämisen painopistealueet vuoteen 2040 asti esitetään seuraavassa kuvassa (Kuva 1). Kehittyvät alueet ovat asutuksen sekä teollisuuden alueita, joille tarvitaan vesihuoltopalveluja. Porin asemakaavan läheisten alueiden asutuksen vesihuoltopalvelut tuottaa pääsääntöisesti Porin Vesi.

Porin Vesi neuvottelee teollisuuden ja elinkeinoelämän vesihuoltopalvelujen osalta jokaisen toimijan kanssa vedentoimittamisesta sekä jätevesien vastaanotosta erikseen. Teollisuuden vedenhankintaa ja -tuotantoa on myös yksityisen tuottamana kaupungissa. Porissa on tehty ja tekeilläkin esiselvityksiä mahdollisista tulevan teollisuuden vesihuoltotarpeista esimerkkeinä Tahkoluodon ja Peittoon alueet.

Kuva 1: Porin kaupungin maankäytön kehittämisen painopistealueet vuoteen 2040 asti.

Seuraavissa kappaleissa kuvataan Porin kaupungin alueiden käyttö vesihuollon näkökulmasta. Kuvaus sisältää lyhyen kuvauksen maankäytöstä, kaavoituksesta ja toteutuneesta yhdyskuntakehityksestä.

3.1 Maankäyttö- ja kaavoitus

3.1.1 Maakuntakaava

Maakuntakaava on yleispiirteinen maakunnan alueidenkäyttösuunnitelma. Lähtökohtana on maakuntasuunnitelman tavoitteet ja strategiat.

Porin alueen maankäyttö perustuu Satakunnan maakuntakaavaan, jonka on laatinut Satakuntaliitto. Ympäristöministeriö on vahvistanut Satakunnan maakuntakaavan 30.11.2011. Päätöksen jälkeen asiaa on käsitelty maakuntakaavan vahvistamista koskevien valitusten osalta Korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Korkeimman hallinto-oikeuden päätös on tehty 13.3.2013, jolloin Satakunnan maakuntakaava on saanut lainvoiman.

Maakuntakaavassa on esitetty Porin alueella yhdysvesijohdon yhteys ja siirtoviemärin yhteystarpeet.

Yhdysvesijohdon yhteystarve

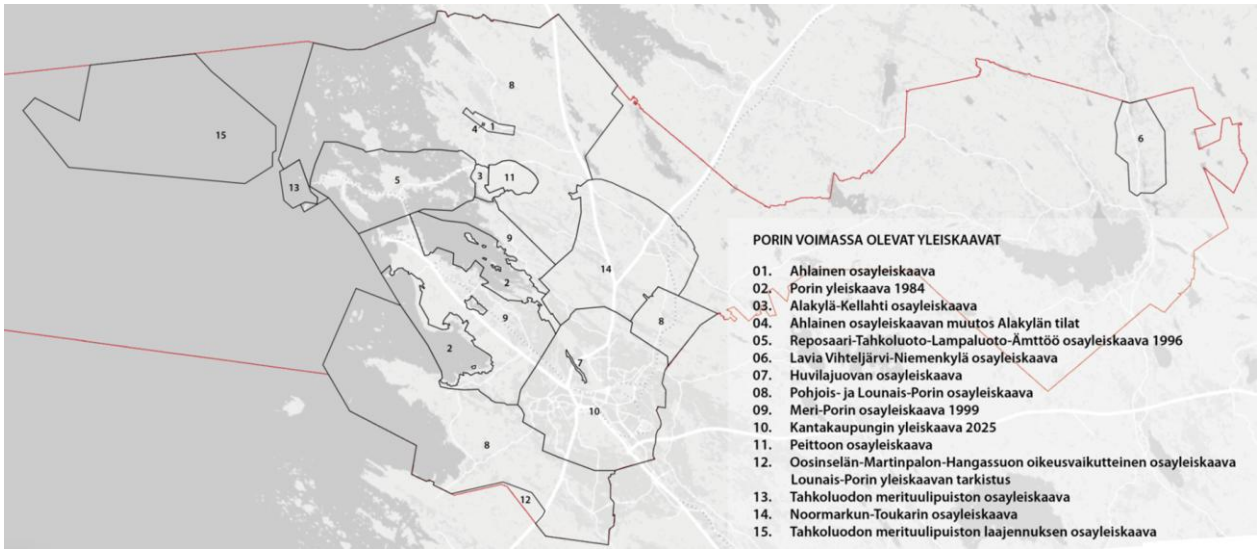
- Pomarkku-Noormarkku (varavesiyhteys toteutunut)

Siirtoviemärin yhteystarve

- Pomarkku-Noormarkku (siirtoviemäri toteutunut)
- Kiikkoinen-Lavia
- Lavia-Kankaanpää

3.1.2 Yleiskaava

Porin kaupungin alueella voimassa olevat yleiskaavat esitetään seuraavassa kuvassa (Kuva 2). Porin kaupungin alueella on voimassa yhteensä 15 yleiskaavaa.

Kuva 2: Porin kaupungin voimassa olevat yleiskaavat.[2]

Porin kaupungin yleiskaavoitusta on tarkasteltu Porin kaupungin kaavoituskatsauksen 2025–2027 perusteella, joka on hyväksytty Porin kaupunginhallituksen kokouksessa 24. maaliskuuta 2025. Kaavoituskatsauksessa esitetään vireillä olevien kaavakohteiden lisäksi arvio tulevan viiden vuoden aikana kaavoitettavista kohteista. [3]

Porin kaavoituskatsauksen 2025–2027 mukaan vireillä olevia yleiskaavoja ovat Tahkoluoto-Paakarit osayleiskaava, Yyterinniemen osayleiskaava sekä Ahlaisten-Lammin tuulivoimapuiston osayleiskaava. Lisäksi Keskustan ja eteläisen Porin osayleiskaava 2040 sekä Lavian keskustaajaman osayleiskaava ovat tulossa valmisteluun.

[2] Porin kaupungin voimassa olevat yleiskaavat. https://kaavoitus.pori.fi/kaavat/voimassa-olevat-yleiskaavat/

3.1.3 Asemakaava

Porin kaupungin alueella voimassa olevat asemakaavat esitetään Porin kaupungin karttapalvelussa. Porissa asemakaavalla vahvistettuja kaupunginosia on 94 kpl [3] , jotka esitetään taulukossa 8

Taulukko 8 Porissa asemakaavalla vahvistetut kaupunginosat. (Porin kaupunki).

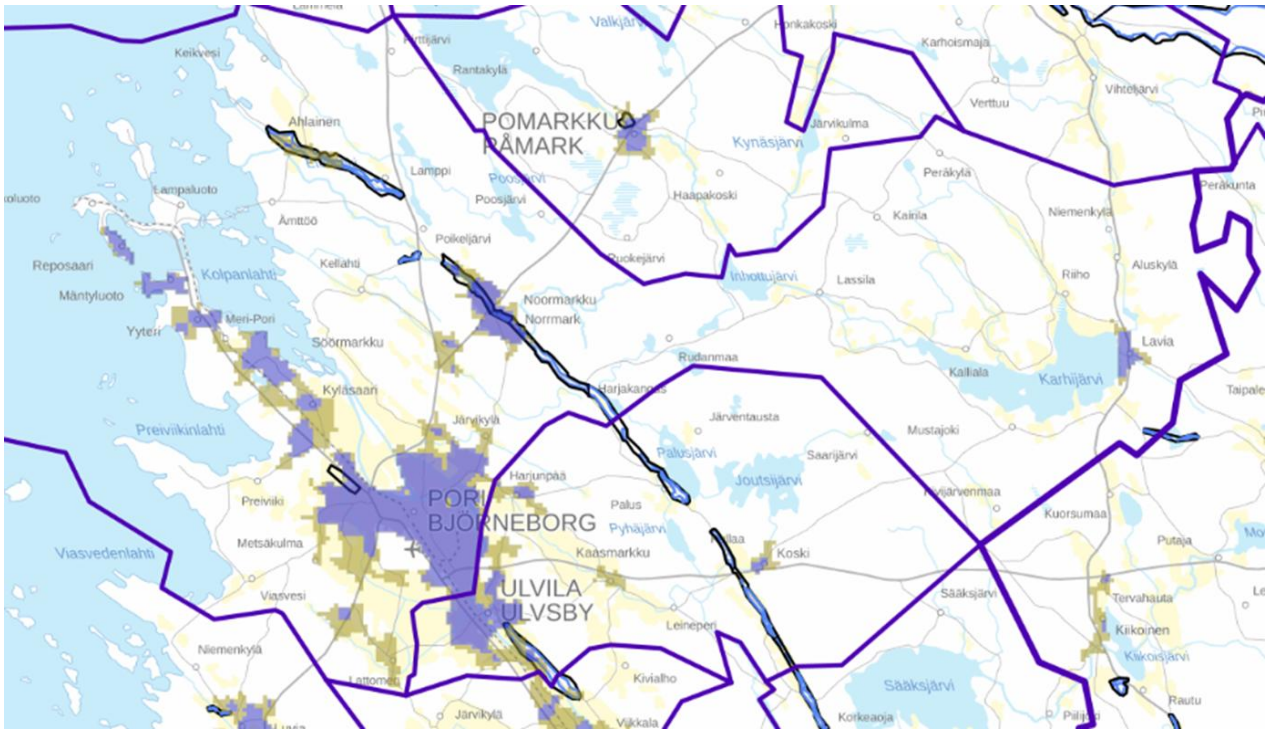
1. LINNA
2. TELJÄ
3. MALMINPÄÄ
4. KARHUNPÄÄ
5. ITÄTULLI
6. PÄÄRNÄINEN
7. AITTALUOTO
8. ISOSANTA
9. RIIHIKETO
10. TIILINUMMI
11. TIILIMÄKI
12. UUSIKOIVISTO
13. KUNINKAANHAKA
14. HERRALAHTI
15. TUPALA
16. KOIVULA
17. KALAHOLMA
18. ISOJOENRANTA
19. VARATTU (Sunniemenranta)
20. KOIVISTONLUOTO
21. KARJARANTA
22. KÄPPÄRÄ
23. MUSA
24. TIKKULA
25. VÄHÄRAUMA
26. LIINAHARJA
27. LIIKASTENMÄKI
28. TUORSNIEMI
29. PIETNIEMI
30. ULASOORI
31. LEPPÄKORPI
32. ISOMÄKI
33. TIILIRUUKKI
34. KYLÄSAARI
35. UUSINIITTY
36. PIHLAVA
37. RIESKALA
38. METSÄMAA
39. ENÄJÄRVI
40. HARMAALINNA
41. KARTANO
42. IMPOLA
43. VANHAKOIVISTO
44. VÄINÖLÄ
45. METALLINKYLÄ
46. MIKKOLA
47. SAMPOLA
48. PARATIISINMÄKI
49. LUOTSINMÄKI
50. MURTOSENMUTKA
51. RUOSNIEMI
52. TOEJOKI
53. PORMESTARINLUOTO
54. HYVELÄNVIIKI
55. LOTSKERI
56. HYVELÄ
57. KIRJURINLUOTO
58. HANHILUOTO
59. HEVOSLUOTO
60. YYTERI
61. KAANAA
62. UNILUOTO
63. VARATTU (Karhuluoto)
64. HERRAINPÄIVÄT
65. MÄNTYLUOTO
66. KIRRINSANTA
67. KAANAAKORPI
68. HUVILARANTA
69. VIIKINÄINEN
70. VARATTU (Raatimiehenluoto)
71. REPOSAARI
72. VARATTU (Parkkiluoto)
73. TAHKOLUOTO
74. ISOKATAVA
75. VÄHÄKATAVA
76. TYLTTY
77. LUKKARINSANTA
78. TUULIKYLÄ
79. PAARNOORI
80. HONKALUOTO
81. FINPYY
82. LAHDENMAA
83. HAKALANVAINIO
84. LÄNSIMETSÄ
85. MÄNTYLÄ
86. PALSTAKALLIO
87. LEHTOLA
88. KOTOMETSÄ
89. KLASIPRUUKI
90. VARATTU (Perko)
91. SUSIKOSKI
92. SALAPLAKKARI
93. PEITTOO
94. LEVO

3.2 Toteutunut yhdyskuntakehitys

Porin kaupungin toteutunutta yhdyskuntakehitystä on tarkasteltu taajamaperusteisesti. Taajamat kuvaavat asutuksen keskittymistä alueille. Taajamalla tarkoitetaan vähintään 200 asukkaan rakennettua aluetta. Taajamarajaus osoittaa yhtenäiset tiiviimmin rakennetut alueet. YKR-taajama muodostuu harvasta ja tiheästä taajamasta. Porin kaupungin harvat ja tiheät taajamat esitetään seuraavassa kuvassa (Kuva 3). Tiheä taajama esitetään violetilla täyttövärillä ja harva taajama ruskealla täyttövärillä. Kuvassa esitetään myös pohjavesialueet. Noormarkun tiheä taajama-alue sijoittuu vedenhankintaa varten tärkeille Matalakosken ja Finpyyn pohjavesialueille.

Tiheät taajama-alueet sijoittuvat Porin, Lavian ja Noormarkun keskusta-alueille.

[3] Porin kaupungin asemakaavalla vahvistetut kaupunginosat. https://kaavoitus.pori.fi/kaavat/ajantasa-asemakaava/

Kuva 3. Porin kaupungin harva ja tiheä taajama-alueet sekä pohjavesialueet [4]

Porin kaupungin taajama-alueiden, kaavoituksen sekä Porin Veden toiminta-aluetarkastelun perusteella voidaan todeta, että taajama-alueet ovat pääasiassa vesihuoltopalvelujen piirissä. Myös voimassa olevilla kaava-alueilla on melko laajalti saatavilla vesihuoltopalvelut, erityisesti talousveden osalta. Kaikki asemakaava-alueet eivät ole toiminta-aluetta, eikä niiden välttämättä ole tarkoituksenmukaistakaan olla, mikäli kyseessä on esimerkiksi asemakaava, jonne on kaavoitettu teollisuutta.

[4] Porin harva ja tiheä taajama 2024 (SYKE) saatavilla Paikkatietoikkunasta: https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/?zoomLevel=5&coord=234512.57757742985_6833000.740010247&mapLayers=801+100+default,166+100+GE.GroundWaterBody,167+100+GE.Pohjavesialuerajat,4170+53+Harva_ja_tihe%C3%A4_taajama,1487+100+default&uuid=90246d84-3958-fd8c-cb2c-2510cccca1d3&noSavedState=true&showIntro=false

4 Vesihuollon kehittäminen

4.1 Väestönkehitys ja vesimääräennusteet vuoteen 2040

4.1.1 Väestöennuste

Porin kaupungin asukasluku on noin 83 300, josta kantakaupungin asukkaita on 81 450. Loput 1 850 on Lavian asukkaita. Jako kantakaupunkiin ja Laviaan on tässä yhteydessä tehty vedenjakelualueperusteisesti. Seuraavassa taulukossa (taulukko 9) esitetään Porin kaupungin väestönkehitys vuoteen 2040 saakka. Tarkastelun lähtökohtana on kaupungilta saatu väestöennuste, joka perustuu MDI väestöennusteeseen.

Taulukko 9: Porin väestöennuste vuoteen 2040 saakka. Eriteltynä Lavian alueen asukkaat. (Porin kaupunki).

Kunta	**Asukasluku alueella**	**Väestöennuste 2030 (asukasta)**	**Väestöennuste 2040 (asukasta)**	**Väestönmuutos vuodessa v. 2025–2030 välillä (%)**	**Väestönmuutos vuodessa v. 2030–2040 välillä (%)**
Pori	81 468	80 700	78 485	-0,2 %	-0,3 %
Lavia	1 850	1 800	1 700	-0,5 %	-0,6 %
Yhteensä	**83 300**	**82 500**	**80 200**	-0,2 %	-0,3 %

Väestöennusteen mukaan Porin kaupungin kokonaisväestö on lievässä laskussa. Väestömäärän ennustetaan vähenevän koko kaupungin alueella vuosittain noin 0,2 % vuoteen 2030 mennessä ja noin 0,3 % vuoteen 2040 mennessä. Lavian alueella väestökehityksen ennustetaan olevan muuta kaupunkia hieman nopeammin laskevaa: väestön arvioidaan vähenevän vuosittain noin 0,5 % vuoteen 2030 mennessä ja noin 0,6 % vuoteen 2040 mennessä.

Vuoteen 2030 mennessä Porin kaupungin asukasmäärän arvioidaan vähenevän yhteensä noin 770 asukkaalla ja vuoteen 2040 mennessä noin 3 000 asukkaalla. Lavian alueella asukasmäärän ennustetaan vähenevän noin 50 asukkaalla vuoteen 2030 mennessä ja noin 150 asukkaalla vuoteen 2040 mennessä.

Väestöennusteen ja teollisuuden kehittymisen osalta on laadittu vedenkulutus- ja jätevesimääräennusteet vuoteen 2040 saakka. Vesimääräennusteissa otetaan huomioon teollisuuden vedenkulutus ja jätevesimäärät sekä vesihuoltolaitosten liittyjämääräennusteet. Teollisuuden vesihuoltopalvelujen tarpeen ennustetaan kasvavan kaupungissa lukuisten eri kehitysvaiheissa olevien teollisuusinvestointien myötä.

4.1.2 Vedenhankinta- ja jakelu

Liittyjämäärät

Väestömäärän arvioidaan vähenevän koko Porin kaupungin alueella vuosittain noin 0,2 % vuoteen 2030 mennessä ja noin 0,3 % vuoteen 2040 mennessä. Lavian alueella väestökehityksen arvioidaan olevan muuta kaupunkia hieman nopeammin laskevaa: väestön arvioidaan vähenevän vuosittain noin 0,5 % vuoteen 2030 mennessä ja noin 0,6 % vuoteen 2040 mennessä. Liittyjämääräennusteissa on kuitenkin arvioitu, että Porin Veden vesijohtoverkostoon liittyneiden asukkaiden määrä vähenee väestökehitystä maltillisemmin. Lavian alueen liittyjämäärän arvioidaan vähentyvän samassa linjassa asukasluvun kanssa.

Porin Veden vesijohtoverkoston nykyiset ja ennusteen mukaiset liittyjämäärät esitetään seuraavassa taulukossa (taulukko 10).

Taulukko 10: Vesihuollon liittyjämääräennuste vuoteen 2040 saakka. Eriteltynä kantakaupungin sekä Lavian liittyjät. (Porin kaupunki).

Vesihuolto-organisaatio	Liittyjämäärät (asukasta)	Liittyjämääräennuste 2030 (asukasta)	Liittyjämääräennuste 2040 (asukasta)
Porin Vesi (kantakaupunki)	80 400	79 600	77 600
Porin Vesi (Lavia)	1 800	1 750	1 650
Yhteensä	**82 200**	**81 400**	**79 300**

Taulukossa 10 esitetty perustuu MDI:n Porin kaupungille laatimaan skenaarioon kaupungin kokonaisväestökehityksestä.

Kokonaisuutena tarkasteltuna suunnittelualueen vesijohtoverkostojen liittyjämäärien arvioidaan vähenevän vuoteen 2040 mennessä. Vähentyminen johtuu asukasmäärän laskusta. Vuoteen 2030 mennessä kantakaupungin alueella vesijohtoverkoston liittyjämäärän arvioidaan vähenevän noin 800 asukkaalla ja Lavian alueen vesijohtoverkoston liittyjämäärän noin 50 asukkaalla. Vuoteen 2040 mennessä kantakaupungin vesijohtoverkoston liittyjämäärän arvioidaan vähenevän noin 2 800 asukkaalla ja Lavian alueen vesijohtoverkoston liittyjämäärän noin 150 asukkaalla.

Ominaisvedenkulutus

Suunnittelualueen ominaisvedenkulutus esitetään seuraavassa taulukossa (taulukko 11). Porin Veden ominaisvedenkulutus kantakaupungin alueella on 155 l/as/vrk ja Lavian alueella 183 l/as/vrk. Suunnittelualueen keskimääräinen ominaisvedenkulutus on noin 169 l/as/vrk. Ominaisvedenkulutus sisältää kaiken vesihuoltolaitosten toimittaman veden, mukaan lukien teollisuudelle, elinkeinoelämälle ja vesiosuuskunnille myydyn veden sekä vuotoveden ja muun laskuttamattoman veden osuuden.

Taulukko 11: Kantakaupungin ja Lavian ominaisvedenkulutukset (ominaiskäyttö, l/as/vrk) sekä eriteltynä kokonaisvedenkulutus, joka sisältää asutuksen, teollisuuden, vuotovedet ja muun myydyn veden vuonna 2024. (Porin kaupunki).

Vesihuolto-organisaatio	Ominaiskäyttö (l/as/vrk) (Asutus)	Ominaiskäyttö (l/as/vrk) (asutus, teollisuus, vuotovedet, myyty vesi)
Porin Vesi (kantakaupunki)	106	155
Porin Vesi (Lavia)	124	183
Keskimäärin	**115**	**169**

Porin kantakaupungin alueella ominaiskäyttö on pienempi kuin Lavialla. Ero johtuu muun muassa liittyjämääristä, Porin kantakaupungin alueella on teollisuutta, mutta myös huomattavasti paljon enemmän liittyjiä kuin Lavialla.

Vedenkulutus

Porin vedenkulutuksen ja tarpeiden arvioidaan kasvavan, vaikka asukasluvun arvioidaan vähenevän. Vedenkulutus sekä ennusteet esitetään seuraavassa taulukossa (taulukko 12). Vedenkulutuksen kasvu johtuu suunnitteilla olevan teollisuuden lisääntymisestä. Teollisuuden ja elinkeinoelämän vedenkulutuksen arvioidaan kasvavan noin 4,00 % vuoteen 2030 mennessä ja säilyvän lähes samalla tasolla vuoteen 2040 saakka.

Taulukko 12: Kantakaupungin ja Lavian alueen vesimääräennusteet vuoteen 2040 saakka. (Porin kaupunki).

Vesihuolto-organisaatio	Vedenkulutus (m³/d)	Vedenkulutus, muut: Teollisuus ja elinkeinoelämä (m³/d) lisäys v. 2030 mennessä	Vedenkulutus, muut: Teollisuus ja elinkeinoelämä (m³/d) lisäys v. 2040	Vedenkulutus-ennuste 2030 (m³/d)	Vedenkulutus-ennuste 2040 (m³/d)
Porin Vesi (kantakaupunki)	12 488	500	500	12 900	13 100
Porin Vesi (Lavia)	329			300	300
Yhteensä	**12 800**	**500**	**500**	**13 200**	**13 400**

Lavian alueella kokonaisvedenkulutuksen arvioidaan vähenevän noin 8,8 % vuoteen 2030 mennessä ja sen jälkeen kulutuksen arvioidaan pysyvän samana vuoteen 2040 saakka.

On huomioitava, että mahdollisten isojen teollisuushankkeiden toteutuessa kuntien väestömäärät usein kasvavat ja tämän myötä vesihuoltolaitosten verkostoon liittyneiden asukkaiden määrä kasvaa. On myös mahdollista, että kaikki kehitteillä olevat teollisuushankkeet eivät toteudu. Vedenkulutusennustetta on aiheellista päivittää jatkossa säännöllisesti.

4.1.3 Jätevesien johtaminen ja -käsittely

Liittyjämäärät

Väestömäärän arvioidaan vähenevän koko Porin kaupungin alueella vuosittain noin 0,2 % vuoteen 2030 mennessä ja noin 0,3 % vuoteen 2040 mennessä. Lavian alueella väestökehityksen arvioidaan olevan muuta kaupunkia hieman nopeammin laskevaa: väestön arvioidaan vähenevän vuosittain noin 0,5 % vuoteen 2030 mennessä ja noin 0,6 % vuoteen 2040 mennessä. Liittyjämääräennusteissa on kuitenkin arvioitu, että viemäriverkostoon liittyneiden asukkaiden määrä vähenee väestökehitystä maltillisemmin. Porin Veden jätevesiverkoston liittyjämäärät sekä muutosten ennusteet vuosille 2030 ja 2040 esitetään seuraavissa taulukoissa 13 ja 14.

Taulukko 13: Viemäriverkoston liittyjämäärät vuonna 2024 ja vuosittainen liittyjämäärämuutos (%) vuoteen 2040 saakka. (Porin kaupunki).

Vesihuolto-organisaatio	Liittyjämäärät jätevesi (asukasta)	Asukasluku alueella	Liittyjämäärämuutos vuodessa v. 2025–2030 välillä (%)	Liittyjämäärämuutos vuodessa v. 2030–2040 välillä (%)
Porin Vesi (Kantakaupunki)	75 346	81 468	-0,2 %	-0,2 %
Porin Vesi (Lavia)	1 600	1 850	-0,2 %	-0,1 %
Yhteensä	**76 900**	**83 000**		

Taulukko 14: Viemäriverkoston liittyjämäärät vuonna 2024 sekä liittyjämääräennusteet vuonna 2030 ja 2040. (Porin kaupunki).

Vesihuolto-organisaatio	Liittyjämäärät jätevesi (asukasta)	Liittyjämääräennuste 2030 (asukasta)	Liittyjämääräennuste 2040 (asukasta)
Porin Vesi (Kantakaupunki)	75 346	74 592	72 784
Porin Vesi (Lavia)	1 600	1 580	1 560
Yhteensä	**76 900**	**76 200**	**74 300**

Kokonaisuutena tarkasteltuna suunnittelualueen viemäriverkostojen liittyjämäärien arvioidaan vähenevän vuoteen 2040 mennessä. Väheneminen johtuu asukasmäärän laskusta. Vuoteen 2030 mennessä kantakaupungin alueella viemäriverkoston liittyjämäärän arvioidaan vähenevän noin 754 asukkaalla ja Lavian alueen viemäriverkoston liittyjämäärän noin 20 asukkaalla. Vuoteen 2040 mennessä kantakaupungin viemäriverkoston liittyjämäärän arvioidaan vähenevän noin 2 562 asukkaalla ja Lavian alueen viemäriverkoston liittyjämäärän noin 40 asukkaalla.

Jätevesimäärä asukasta kohden

Suunnittelualueella muodostuva Porin Veden käsittelyyn tuleva jätevesimäärä vuorokaudessa sekä ominaisjätevesimäärä (l/as/d) esitetään seuraavassa taulukossa (taulukko 15). Porin Veden ominaisjätevesimäärä kantakaupungin alueella on 394 l/as/vrk ja Lavian alueella 190 l/as/vrk. Suunnittelualueen keskimääräinen ominaisjätevesimäärä on noin 292 l/as/vrk. Ominaisjätevesimäärä (l/as/d) sisältää laskutetun jäteveden (liittyjiltä ja vesiosuuskunnilta vastaanotetun jäteveden) lisäksi myös laskuttamattoman jäteveden (kuten vuotovedet).

Taulukko 15: Ominaisjätevesimäärä (l/as/d) vuonna 2024. (Porin kaupunki).

Vesihuolto-organisaatio	**Alueella muodostuva jätevesimäärä (m^3/d)**	**Jätevesi (l/as/d)**
Porin Vesi (Kantakaupunki)	29 682	394
Porin Vesi (Lavia)	304	190
Keskimäärin	**30 000**	**292**

Jätevesimäärä

Suunnittelualueen vuosien 2030 ja 2040 jätevesimääräennusteet lasketaan vuoden 2024 mukaisen ominaisjätevesimäärän sekä vuosien 2030 ja 2040 liittyjämääräennusteiden perusteella. Suunnittelualueella muodostuva Porin Veden käsittelemä kokonaisjätevesimäärä vuorokaudessa (m^3/d), teollisuuden ja elinkeinoelämän jätevesimäärän kasvu (m^3/d) vuonna 2030 ja 2040 sekä jätevesiennusteet (m^3/d) vuosina 2030 ja 2040 esitetään seuraavassa taulukossa (taulukko 16). Ominaisjätevesimäärä (l/as/d) sisältää asumajäteveden, teollisuusjäteveden sekä vuotovedet. Kokonaisuutena tarkasteltuna suunnittelualueen vesihuoltolaitosten yhteenlasketun jätevesimäärän on arvioitu kasvavan tulevina vuosikymmeninä, vaikka väestömäärät vähenevät hieman. Alueen teollisuudesta ja elinkeinoelämästä johdettavien jätevesienmäärä kasvaa, joka johtaa kokonaisuutena siihen, että jätevesimäärän on arvioitu kasvavan alueella vuoteen 2040 mennessä. Jätevedet on suunniteltu tietyin edellytyksin johdettavan käsiteltäväksi Porin Veden Luotsinmäen keskuspuhdistamolle.

Taulukko 16: jätevesimäärä (m^3/d) kokonaisuutena vuonna 2024, teollisuuden ja elinkeinoelämän jätevesimäärän kasvu (m^3/d) vuonna 2030 ja 2040 sekä jätevesiennusteet (m^3/d) vuosina 2030 ja 2040. (Porin kaupunki).

Vesihuolto-organisaatio	**Alueella muodostuva jätevesimäärä (m^3/d)**	**Jätevesimäärän lisäys vuoteen 2030 mennessä, teollisuus ja elinkeinoelämä (m^3/d)**	**Jätevesimäärän lisäys vuoteen 2040 mennessä, teollisuus ja elinkeinoelämä (m^3/d)**	**Jätevesiennuste 2030 (m^3/d)**	**Jätevesiennuste 2040 (m^3/d)**
Porin Vesi (Kantakaupunki)	29 682	274	822	29 700	29 800
Porin Vesi (Lavia)	304			300	300
Yhteensä	**30 000**	**300**	**800**	**30 000**	**30 100**

Ominaisjätevesimäärän ja liittyjämäärän perusteella arvioituun jätevesimääräennusteeseen on lisätty mahdollinen teollisuuden ja elinkeinoelämän jätevesimäärän kasvu. Vuoden 2030 jätevesimäärään on lisätty

274 m^3/d ja vuoden 2040 arvioon on lisätty 822 m^3/d. Lisäys sisältää mahdollisen uuden teollisuuden saniteettijätevedet.

On huomioitava, että mahdollisten isojen teollisuushankkeiden toteutuessa kuntien väestömäärät kasvavat ja tämän myötä vesihuoltolaitosten verkostoon liittyneiden asukkaiden määrä kasvaa. Jätevesimääräennustetta on aiheellista päivittää jatkossa säännöllisesti.

4.2 Vesihuoltolaitosten välinen yhteistyö

Vesihuoltolaitosten välinen yhteistyö voi olla laitosten välistä normaaliolojen ja häiriötilanteiden aikaista yhteistyötä. Vesihuoltolaitokset voivat myös sopia vesihuoltolaitoksen operoinnista tai tehdä vesihuoltolaitosten välisiä veden toimitus- ja jätevesien johtamissopimuksia. Vesihuoltolaitokset voivat myös edesauttaa vesihuollon rakennemuutosta vesihuoltolaitosten välisten yhdistymisten kautta. Yhteistyö voi ulottua myös yli kuntarajojen, jolloin yhteistyötä tehdään naapurikuntien vesihuoltolaitosten kanssa.

Porin kaupungin osalta vesihuoltolaitosten välistä yhteistyötä jatketaan sopimuspohjaisesti naapurikuntien vesihuoltolaitosten kanssa vedenjakelun ja jätevesien johtamisen osalta. Lisäksi on keskusteltu ja tietyiltä osin toteutettukin yhteistyöstä hankinnoissa ja varautumisessa.

Porin kaupungin sisäinen vesihuoltolaitosten välinen yhteistyö keskittyy Porin Veden ja vesiosuuskuntien väliseen yhteistyöhön.

4.2.1 Porin Veteen yhdistettävien vesihuoltolaitosten yhdistämisen edellytykset

Edellytykset neuvotteluiden käynnistämiseksi Porin Vesi, liikelaitokseen yhdistymistä suunnitteleville vesihuolto-osuuskunnille esitetään seuraavassa.

Porin kaupunki päättää Porin Vesi, liikelaitokseen yhdistyville osuuskunnille määritettävistä yhdistymisen ehdoista ja periaatteista.

Liittymistä esittävien osuuskuntien tulee kokonaisuudessaan täyttää nämä ehdot ennen liittymisneuvotteluiden käynnistämistä.

1) Yhdistymistä esittävän osuuskunnan vesi- ja jätevesiviemäriverkoston toiminta-alueen tulee olla sellainen, että Porin Vesi kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti.
2) Osuuskunta voi liittyä Porin Veteen vain veloituksetta rasitteista ja rasituksista vapaan ilman veroseuraamuksia toteutettavalla liittymisellä.
3) Yhdistyvällä osuuskunnalla ei saa lähtökohtaisesti olla velkaa tai lainaa. Mahdolliset siirto- ja palautuskelpoiset liittymismaksut käsitellään erikseen liittymisneuvotteluiden yhteydessä.
4) Osuuskunnan verkosto-omaisuuden saneeraustarve tulee olla selvitettynä ja ammattilaisen arvioima. Omaisuuden arvioitua käyttöikää tulee olla jäljellä vähintään 20 vuotta.
5) Osuuskunnan hallinto ja talouden raportointi tulee olla asianmukaisesti järjestettyä.
6) Johtojen ja laitteiden sijoittamissopimusdokumentit tulee olla saatavilla ja niiden tulee olla siinä muodossa, että ne ovat siirrettävissä Porin Vedelle ilman maanomistajan hyväksyntää.
7) Osuuskuntien kolmannen osapuolen kanssa laatimat sopimusdokumentit ovat siirtokelpoisia ja siirrettävissä sellaisenaan Porin Vedelle.
8) Jätevesiosuuskunnan tulee siirtää ennen luovutusta tai viimeistään luovutuksen yhteydessä kiinteistöpumppaamot liittyjäkiinteistöjen omaisuudeksi ja vastuulle.
9) Osuuskunnan ja liittyjäkiinteistön väliset käyttö- ja liittymissopimukset voimassaolo päättyvät ja voimaan tulevat Porin Veden voimassa olevat liittymis- ja sopimusehdot. Tällöin voimaan tulevat Porin Veden voimassa olevat taksat.
10) Porin Veden ja liittyjäkiinteistön välinen liittämiskohta (vesi- ja viemäri) määräytyy samoin kuin Porin kantakaupungissa. kiinteistön vastuulle jäävässä tonttijohdossa tulee olla sulkuventtiili rakennuksen ulkopuolella.

11) Osuuskunta hyväksyy sen, että:
    - linja- ja välipumppaamot luovutetaan kunnan vesihuoltolaitokselle.
    - sähkösopimukset siirtyvät Porin Vedelle.
    - maankäyttö ja oikeussopimukset siirtyvät Porin Vedelle.
12) Osuuskunnan nykyiset verkostot on oltava digitaalisina verkostokarttoina. Verkostokartoissa on käytävä ilmi sijainti, rakennusmateriaali, rakennusvuosi tai saneerausvuosi (jos on), mahdolliset paineenkorotusasemat ja mittakaivot. Jäteveden kiinteistöpumppaamot on esitettävä aineistoissa, vaikka ne eivät vesihuoltolaitokselle siirry.
13) Porin Vedelle siirrettäväksi aiottavat johdot eivät voi kulkea rakennusten tai rakennelmien alla, eikä vesistöjen pohjassa.
14) Vesiosuuskuntien osakkailla tulee olla kiinteistökohtaiset vesimittarit. Vesimittaritilojen tulee olla Porin Veden voimassa olevien yleisten toimitusehtojen mukaisia. Vesimittarien tulee olla vaihdettavissa Porin Veden käytössä oleviin vesimittareihin kiinteistöjen kustannuksella.

Porin kaupunki pidättää oikeuden päättää voidaanko edellä olevat ehdot täyttävä osuuskunta liittää Porin Veteen ja liittymisneuvotteluiden ja -järjestelyiden aikatauluista.

4.3 Vesihuollon toiminta-alueet

Kunnan vesihuollon järjestämisvelvollisuuden täyttämisen pääasiallinen toteuttamiskeino on vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksyminen. Vesihuoltosuunnitelmassa tarkastellaan vesihuoltolaitosten nykyisiä toiminta-alueita sekä arvioidaan niiden laajentamis- ja tarkistamistarpeita suhteessa vesihuoltopalvelujen tarpeeseen ja maankäytön kehitykseen.

Liitteessä 1 esitetään vesihuollon toiminta-alueiden laajentamis- ja supistamistarpeita kuvaava kartta, jossa havainnollistetaan, miten vesihuoltopalvelut voivat laajentua suunnittelukaudella, sekä miten vesihuolto järjestetään eri alueilla. Kartassa on tausta-aineistona esitetty pohjavesialueet, sekä harva- ja tiheä taajamarakenne. Aineistoa työstettäessä on hyödynnetty myös asemakaava-alueita sekä maankäytön kehittyvät alueet vuoteen 2040 saakka -aineistoa (ks. kappale 3).

Taulukkoon 17 on koottu kartassa esitettyjen toiminta-alueiden laajentamis- tai supistamistarpeiden tosiasiallinen toteuttava vesihuoltolaitos, alustavat aikataulu toiminta-alueen rakentamiselle sekä toiminta-alueiden määrittelyn perusteet (esimerkiksi kaavoitukseen tai palvelutarpeeseen liittyvät syyt).

Taulukko 17 Toiminta-alueiden muutostarpeet, perusteet, vastuulaitokset ja aikataulu

Verkosto	Toiminta-alueen laajentamistarvealueen nimi	Peruste	Vastaava vesihuoltolaitos	Aikataulu	Laaj./sup.
Talousvesi	Ahlaisten VOK	Vesihuoltolaitosmääritelmän muutos	Ahlaisten VOK	2028-2031	Laajenee
Talousvesi	Alus-Niemenkylän VOK	Vesihuoltolaitosmääritelmän muutos	Alus-Niemenkylän VOK	2028-2031	Laajenee
Talousvesi	Eteläisen Lavian VOK	Vesihuoltolaitosmääritelmän muutos	Eteläisen Lavian VOK	2028-2031	Laajenee
Talousvesi	Flota VOK	Vesihuoltolaitosmääritelmän muutos	Flota VOK	2028-2031	Supistuu
Talousvesi	Honkaluoto	Teollisuus, kehittyvä alue	Porin Vesi	2028-2031	Laajenee
Talousvesi	Konepajanranta	Asuminen ja palvelut, kehittyvä alue	Porin Vesi	2028-2031	Laajenee
Talousvesi	Lampin-Ylikylän VOK	Vesihuoltolaitosmääritelmän muutos	Lampin-Ylikylän VOK	2028-2031	Laajenee
Talousvesi	Länsiväylänvarsi	Asuminen, kehittyvä alue	Porin Vesi	Kun rakentuu	Laajenee
Talousvesi	Läntisen Lavian VOK	Vesihuoltolaitosmääritelmän muutos	Läntisen Lavian VOK	2028-2031	Laajenee
Talousvesi	Pohjoisväylän varsi	Asuminen, kehittyvä alue	Porin Vesi	2028-2031	Laajenee
Talousvesi	Sunniemenranta	Asuminen, kehittyvä alue	Porin Vesi	Kun rakentuu	Laajenee
Talousvesi	Toukarin vanha VOK	Vanha VOK alue	Porin Vesi	2028-2031	Laajenee
Talousvesi	Viasveden vanha VOK	Vanha VOK alue	Porin Vesi	2028-2031	Laajenee

Verkosto	Toiminta-alueen laajentamistarvealueen nimi	Peruste	Vastaava vesihuoltolaitos	Aikataulu	Laaj./sup.
Jätevesi	Harjakankaan PVA	Pohjavesialueen asutus	Porin Vesi	2028-2031	Laajenee
Jätevesi	Harjakankaan PVA 2	Pohjavesialueen asutus	Porin Vesi	2028-2031	Laajenee
Jätevesi	Honkaluoto	Teollisuus, kehittyvä alue	Porin Vesi	2028-2031	Laajenee
Jätevesi	Konepajanranta	Asuminen ja palvelut, kehittyvä alue	Porin Vesi	2028-2031	Laajenee
Jätevesi	Kyläsaari JVOK	Vesihuoltolaitosmääritelmän muutos	Kyläsaari JVOK	2028-2031	Supistuu
Jätevesi	Lampin-Ylikylän VOK	Vesihuoltolaitosmääritelmän muutos	Lampin-Ylikylän VOK	2028-2031	Laajenee
Jätevesi	Länsiväylänvarsi	Asuminen, kehittyvä alue	Porin Vesi	Kun rakentuu	Laajenee
Jätevesi	Pohjoisväylän varsi	Asuminen, kehittyvä alue	Porin Vesi	2028-2031	Laajenee
Jätevesi	Sunniemenranta	Asuminen, kehittyvä alue	Porin Vesi	Kun rakentuu	Laajenee
Jätevesi	Toukarin vanha VOK	Vanha VOK alue	Porin Vesi	2028-2031	Laajenee
Jätevesi	Ulasoori JVOK	Vanha VOK alue	Porin Vesi	2028-2031	Laajenee
Hulevesi	Honkaluoto	Teollisuus, kehittyvä alue	Porin Vesi	2028–2031	Laajenee
Hulevesi	Konepajanranta	Asuminen ja palvelut, kehittyvä alue	Porin Vesi	2028–2031	Laajenee
Hulevesi	Länsiväylänvarsi	Asuminen, kehittyvä alue	Porin Vesi	Kun rakentuu	Laajenee
Hulevesi	Pohjoisväylän varsi	Asuminen, kehittyvä alue	Porin Vesi	2028–2031	Laajenee
Hulevesi	Sunniemenranta	Asuminen, kehittyvä alue	Porin Vesi	Kun rakentuu	Laajenee

4.4 Vesihuollon palvelutaso

Oikeus turvalliseen ja puhtaaseen veteen on ihmisoikeus ja välttämättömyyspalvelu. Lisäksi oikeus veteen lukeutuu taloudellisiin, sosiaalisiin ja sivistyksellisiin oikeuksiin.

Porin kaupungin vesihuoltosuunnitelman tavoitteena on kuntalaisten ja elinkeinoelämän saavutettava kohtuuhintainen sekä toimintavarma laadukas vesihuolto, jonka tuottamisesta vastaavat taloudellisesti toimintakykyiset ja ammattitaitoisen henkilöstön omaavat alueen vesihuoltolaitokset.

Laitosten taloudellisia ja laadullisia toimintaedellytyksiä arvioidaan kaupungissa säännöllisesti valtakunnallisten vesihuoltolaitosten tunnuslukujen perusteella.

Alla on esitetty vesihuollon tavoiteltavan palvelutason kriteerit Porin kaupungissa. Tavoitteista osa on Porin Vesi, liikelaitoksen ja osuuskuntien yhteisiä yleisiä tavoitteita sekä osa erillisiä tavoitteita liikelaitokselle ja kaupungissa toimiville vesihuoltolain (1.1.2026) mukaan vesihuoltolaitoksina pidettäville vesi- ja jätevesiosuuskunnille.

1) Vedenhankinnan toimintavarmuusluokka pidetään parhaalla tasolla I
2) Talousvesiasetuksen mukaiset talousveden laatuvaatimukset ja -suositukset täytetään 100 %:sti.
3) Porin Vesi, liikelaitoksen putkirikkojen johdosta ilman talousvettä olevien asukasaika vuodessa on alle tunti. Vesiosuuskunnan osalta aika on alle kahdeksan tuntia.
4) Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta vedestä on vuositasolla alle 10 %. Jätevesiviemäriverkoston vuotovesimäärä on vuositasolla alle 35 %
5) Vesihuoltolaitos on selvillä vesihuolto-omaisuutensa kunnosta. Saneerausinvestointien osuus vesihuollon kokonaisinvestoinneista vähintään 70 % viisivuotiskeskiarvona laskettuna.
6) Palveluista perittävillä taksoilla katetaan vesihuoltotoiminnan käyttö- ja investointikulut. Porin Vesi,
7) liikelaitoksen vuosikate kattaa investointien rahoituksen viisivuotisjaksoilla.
8) Kaupungin alueella toimivat vesihuoltolaitokset raportoivat itsenäisesti vesihuoltotietonsa valtionhallinnon tietojärjestelmään.

4.5 Vesihuollon kehittäminen

Tässä kappaleessa kuvataan Porin kaupungin vesihuoltopalvelujen kehittämiseen liittyviä suunniteltuja toimenpiteitä ja ratkaisuja.

4.5.1 Kunnan vesihuoltopalvelujen suunnitteilla olevat tuottamistavat

Porissa ei ole tällä hetkellä suunnitteilla uusia vedenhankinnan ratkaisuja, sillä nykyiset vesilähteet ovat riittävät eikä vedenkulutuksen arvioida kasvavan merkittävästi.

4.5.2 Kunnan vesihuoltopalvelujen vedenhankinnan ja jätevedenkäsittelyn vaihtoehdot

Vaihtoehtoisia vedenhankinnan ratkaisuja ei ole tällä hetkellä suunnitteilla, koska nykyiset vesilähteet ovat riittävät. Porin kaupungin alueen vesihuoltolaitosten talousvesi saadaan Porin Vedeltä, joka tuottaa alueelle talousveden. Porin Veden raakavesilähteet ovat riittävät sekä normaalioloissa että häiriötilanteissa. Lisäksi Porin Vedellä on varavesiyhteyksiä naapurikuntiin.

Porin Vesi hakee valvovan viranomaisen lausuntoon perustuen Luotsinmäen keskuspuhdistamo ympäristöluvan tarkistusta syksyllä 2026 jätettävällä hakemuksella voimassa olevaan ympäristösuojelulain mukaisesti.

Yhdyskuntajätevesidirektiivin perusteella tulevaisuudessa kansalliseen lainsäädäntöön tuotavat vaatimukset asettavat jätevedenpuhdistukselle uusia velvoitteita, kuten typen, fosforin ja mikroepäpuhtauksien aiempaa tehokkaamman poistamisen. Direktiivi edellyttää myös entistä tarkempaa seurantaa, raportointia sekä energiatehokkuuden parantamista. Porin keskuspuhdistamon toimintaa tullaan tulevina vuosina kehittämään siten, että se vastaa yhdyskuntajätevesidirektiivin aiheuttamiin muutostarpeisiin.

Porin kaupungin vesihuoltosuunnitelman laatimisen yhteydessä on samanaikaisesti käynnissä esiselvitys yhdyskuntajätevesidirektiivin aiheuttamista muutostarpeista.

4.5.3 Kunnan vesihuoltopalvelujen yhteistyö muiden kuntien kanssa

Naapurikuntien vesihuoltolaitosten kanssa tehdään yhteistyötä varautumiseen ja hankintoihin liittyvissä asioissa. Porin Veden ja naapurikuntien välisiin veden toimitusta ja jätevesien johtamista koskeviin sopimuksiin ei arvioida kohdistuvan muutostarpeita lähitulevaisuudessa. Yhteistyötä jatketaan sopimuspohjaisesti.

4.5.4 Vesihuollon rakennemuutos ja toimintavarmat vesihuoltopalvelut

Porin kaupungin alueella toimivien vesihuoltolaitosten välistä yhteistyötä kehitetään sekä normaalioloissa että häiriötilanteissa. Häiriö- ja poikkeustilanteiden harjoittelua jatketaan ja vesihuoltolaitosten välistä yhteistä varautumista kehitetään. Tehdään yhteishankintoja esim. varavedenjakeluun ja desinfiointiin liittyen. Varmistetaan, että vesiosuuskunnilla ja ns. kimppajohdoilla on häiriötilanteiden varalle riittävä osaaminen ja että vesihuoltolain mukainen 6 tunnin desinfiointivalmiusvaatimus täyttyy. Kemikaalit ja laitteisto varmistetaan.

Tarvittaessa muodostetaan suurempia vesihuoltolaitoksia laitosten välisten yhdistymisten kautta.

Porin kaupunki on määritellyt vesiosuuskunnille edellytykset neuvotteluiden käynnistämiseksi, jotka vesiosuuskuntien tulee täyttää ennen vesiosuuskuntien ja Porin Veden keskinäisiä yhdistymisneuvotteluja.

Erityisesti niiden vesiosuuskuntien ja ns. kimppajohtojen osalta, joiden liittyjäkiinteistöjä Porin Vesi jo nykyisin laskuttaa suoraan, on perusteltua tarkastella yhteistyömahdollisuuksia. Yhteistyö voi olla esimerkiksi vesiosuuskunnan yhdistämistä Porin Veteen. Näin vesihuoltopalveluiden tuottaja ja verkostoon liittynyt kiinteistö ovat suoraan sopimussuhteessa toisiinsa, mikä myös selkeyttää vastuurajoja.

Vesiosuuskunnat voivat myös sulautua keskenään muodostaen suuremman vesihuoltolaitoksen. Tällöin vesiosuuskunnat voivat sulautua keskenään osuuskuntalain mukaisesti joko absorptiosulautumisen kautta (toinen laitos sulautuu vastaanottavaan vesiosuuskuntaan) tai kombinaatiosulautumisen kautta (useamman laitoksen keskeinen yhdistyminen).

4.5.5 Lakisääteiset dokumentit uusien vesihuoltolaitosten osalta

Uusien vesihuoltolaitosten on määritettävä toiminta-alueensa sekä laadittava riskienhallintasuunnitelma, omavalvontasuunnitelma, valvontatutkimusohjelma, varautumissuunnitelma ja omaisuudenhallintasuunnitelma. Omaisuudenhallintasuunnitelman tulee sisältää pitkän aikavälin investointisuunnitelmien yhteenveto. Vesihuoltolaitokset on esitetty kappaleessa ”2.3 Vesihuoltolaitokset” taulukossa 2.

Myös palvelutasotavoitteet ohjaavat selvittämään verkostojen ja muun omaisuuden kuntoa järjestelmällisesti sekä lisäämään saneerausinvestointien osuutta vähintään 70 %:iin kokonaisinvestoinneista.

Vesihuoltolaitosten tulee myös toimittaa tietonsa valtion tietojärjestelmään (VEETI) vesihuoltolain sekä palvelutasotavoitteiden mukaan. Verkosto-, liittyjä-, kulutus- ja taloustietoja tulee koota systemaattisesti.

4.5.6 Toiminta-alueet

Vesihuoltolaitoksen määritelmän muutos edellyttää toimenpiteitä osalla vesihuoltolaitoksista. Toiminta-alueita on tarve muodostaa Ahlaisten, Alus-Niemenkylän, Eteläisen Lavian, Lampin-Ylikylän ja Läntisen Lavian vesiosuuskunnille sekä mahdollisesti lakkauttaa Flotan vesiosuuskunnalta ja Kyläsaaren jätevesiosuuskunnalta vesihuoltolaitosmääritelmän muutoksen vuoksi.

Konkreettiset alueet, joilla vesihuoltoa on mahdollisesti tarpeen laajentaa maankäytön kehityksen takia, ovat Honkaluoto, Konepajanranta, Länsiväylänvarsi, Pohjoisväylän varsi ja Sunniemenranta.

Harjakankaan pohjavesialueen asutuksen viemäröinnin asianmukaisuudesta on huolehdittava, ja toiminta-alueen tarvetta tarkastellaan seuraavassa toiminta-aluepäivityksessä.

Tulevaisuudessa runkolinjoja (ns. bufferirajaukset) ei määritellä toiminta-alueiksi. Toiminta-alueen rajauksesta riippumatta ulkopuolisia liittyjiä voi olla edelleen. Määrittelyssä tarkastellaan erityisesti asemakaava- tai pohjavesialueella verkostoon liitettäviä kiinteistöjä.

4.5.7 Hulevesien hallinnan kehittäminen riskialueilla

Hulevesien hallintaa tulee kehittää erityisesti alueilla, joilla on tunnistettu tulva- ja hulevesitulvariskejä (Porin keskusta-alueille Kokemäenjoen molemmin puolin, erityisesti keskusta-alueilla, Tikkulassa sekä muualla asemakaavoitetulla alueella). Hulevesien hallinnassa tulee huomioida Porin kaupungin ja Porin Veden vastuut sekä varmistaa hulevesiratkaisujen toteutus riskialueilla. Kehittyvillä alueilla on huomioitava maankäytön muutokset ja tulvariskit, jotta haittoja voidaan ehkäistä ennakoivasti.

5 Suunnitelman hyväksyminen ja päivittäminen

Vesihuoltosuunnitelmasta pyydetään lausunnot vesihuoltoa valtion viranomaisena valvovalta Elinvoimakeskukselta ja kunnan eli Porin kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisilta. Lausuntokierroksen jälkeen vesihuoltosuunnitelman hyväksyy kunta, jota Porin kaupungin osalta edustaa kaupunginhallitus. Hyväksytty suunnitelma tulee julkaista yleisessä tietoverkossa.

Kunnan vesihuoltosuunnitelma tulee pitää ajan tasalla. Vesihuollon alueellisessa yleissuunnittelussa, alueidenkäytön suunnittelussa ja yhdyskuntakehityksessä tapahtuvat muutokset voivat johtaa siihen, että vesihuoltosuunnitelmaa tarkastellaan uudelleen. Suunnitelman ajantasaisuutta arvioidaan jatkossa kokonaisvaltaisesti.

Liitteet 1 kpl

Together with our clients and the collective knowledge of our 22,000 architects, engineers and other specialists, we co-create solutions that address urbanisation, capture the power of digitalisation, and make our societies more sustainable.

Sweco – Transforming society together

SWECO